

ความต้องการด้านบริการห้องสมุดคณะของอาจารย์และนักศึกษา  
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์



นางสมศรี กิระติวุฒิกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๔

ISBN ๙๗๔-๕๖๖-๒๓๕-๖

013619

11:559423



LIBRARY SERVICE NEEDS OF FACULTY MEMBERS AND STUDENTS OF  
THE FACULTY OF COMMERCE AND ACCOUNTANCY  
THAMMASAT UNIVERSITY



Mrs. Somsri Keeratiwuthikul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Arts  
Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-566-235-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์      ความต้องการด้านบริการห้องสมุดคณะของอาจารย์และนักศึกษา  
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โดย                              นางสมศรี กิระติวณิชกุล

ภาควิชา                        บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา            ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จันทวิมล



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง  
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วนิดา สุรวดี)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สุนทร หังสสุต)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บัณฑิตน์ ศรีนิล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์                    ความต้องการด้านบริการห้องสมุดคณะของอาจารย์และนักศึกษา  
 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ชื่อนิสิต                                    นาง สมศรี กีรติวุฒิกุล

อาจารย์ที่ปรึกษา                    ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศจ. จันทวิมล

ภาควิชา                                    บรรณารักษศาสตร์

ปีการศึกษา                              ๒๕๒๘



บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษางานบริการด้านต่าง ๆ ของห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อทราบปัญหา ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการของอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และนักศึกษาปริญญาตรี ที่มีต่องานบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งได้รับคืนจากผู้ใช้ที่เป็นอาจารย์ร้อยละ ๔๐ นักศึกษาปริญญาโทร้อยละ ๘๓.๓๓ และ นักศึกษาปริญญาตรีร้อยละ ๔๐ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอในรูปของร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลของการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ผู้ใช้ห้องสมุดทั้ง ๓ กลุ่ม คือ อาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และ นักศึกษาปริญญาตรี มีความเห็นพ้องกันว่า ห้องสมุดมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน และเข้าใช้ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมาก เพราะห้องสมุดอยู่ใกล้ สะดวกในการมาใช้ มีทรัพยากรที่ตรงกับ ความต้องการ และเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละมากกว่า ๑ ครั้ง เมื่อเวลาต้องการค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้ใช้ส่วนใหญ่รู้จักวิธีใช้ห้องสมุด เพราะได้รับคำแนะนำจากบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ และการใช้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้ใช้บางส่วนได้ผ่านการเรียนวิธีใช้ห้องสมุดมาก่อนแล้ว จุดมุ่งหมายในการใช้ห้องสมุดคือ เพื่อใช้ทรัพยากรห้องสมุดโดยใช้คู่มือช่วยค้นของห้องสมุด บริการที่นิยมใช้มากที่สุดคือ บริการยืม-คืนหนังสือ บริการถ่ายเอกสาร และบริการหนังสือสำรอง

การใช้ทรัพยากรห้องสมุด อาจารย์และนักศึกษาปริญญาโทส่วนใหญ่ใช้หนังสือภาษาอังกฤษ ส่วนนักศึกษาปริญญาตรีใช้หนังสือภาษาไทย ปัญหาในด้านการใช้ทรัพยากรนั้นพบว่า หนังสือตำราเรียนทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีไม่เพียงพอประกอบการค้นคว้า วารสารฉบับที่ต้องการไม่มีในห้องสมุดหรือวารสารที่ต้องการมีไม่ครบทุกฉบับ การค้นต้องเสียเวลามาก เนื่องจากสถานที่เก็บคับแคบ ต้องแยกห้องเก็บระหว่างวารสารฉบับปัจจุบันและวารสารฉบับย้อนหลัง

ความต้องการในบริการของห้องสมุด พบว่า บริการที่ผู้ใช้ต้องการนั้น สำหรับอาจารย์ต้องการมากคือ บริการยืม-คืนหนังสือ บริการถ่ายเอกสาร บริการจัดหาหนังสือคู่มือ และการจัดทำคู่มือช่วยค้นคว้าวารสารต่างประเทศ นักศึกษาปริญญาโทต้องการ บริการยืม-คืนหนังสือ บริการถ่ายเอกสาร บริการหนังสือสำรอง และบริการหนังสือจอง ส่วนนักศึกษาปริญญาตรีนั้น ต้องการบริการยืม-คืนหนังสือ และบริการหนังสือสำรอง เป็นส่วนใหญ่

ความคิดเห็นในเรื่องระเบียบข้อบังคับ ผู้ใช้ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว แต่ควรเพิ่มด้านบุคลากร ขยายพื้นที่ห้องสมุด และเพิ่มไฟฟ้าแสงสว่าง

ข้อเสนอแนะ

ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรเสนอผู้บริหาร เพื่อหาแนวทางในการจัดหาแหล่งเงินทุนจากโครงการบริการวิชาการกับสังคมของคณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือแหล่งเงินทุนภายนอก เพื่อการจัดหาทรัพยากรแต่ละประเภทของสาขาวิชาต่าง ๆ ให้เพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านขอบเขตเนื้อหาวิชาและจำนวนเล่ม เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ โดยมีการจัดเก็บทรัพยากรบางประเภท เช่น วารสาร ในรูปของวัสดุย่อส่วน เพื่อประหยัดเนื้อที่ของห้องสมุด และควรจัดบริการสารละสังเขป หรือบริการทำบทคัดย่อ และการคัดเลือกสารนิเทศจำเพาะเพื่อแจกจ่าย เพื่อให้ห้องสมุดเป็นศูนย์กลางแห่งการบริการทางวิชาการด้านพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

Thesis Title            Library Service Needs of Faculty Members and Students  
                                 of the Faculty of Commerce and Accountancy, Thammasat  
                                 University

Name                     Mrs. Somsri Keeratiwutthikul

Thesis Advisor        Assistant Professor Sachi Chandavimol

Department            Library Science

Academic Year        1985



#### ABSTRACT

The purpose of this research was to study various services provided by the library of the Faculty of Commerce and Accountancy, Thammasat University in order to determine faculty members, graduate students and undergraduate students' problems in using the library services together with their needs, opinions and suggestions. The research tool used for collecting data was questionnaires. 90 percent of the faculty members, 83.33 percent of graduate students and 90 percent of undergraduate students returned the questionnaires. The collected data were analyzed in terms of percentile, mean, and standard deviation. The result of the research were summarized as follows.

Users of the library were separated into three groups: faculty members, graduate students and undergraduate students. All of them had unanimous opinions that the library was essential for their teaching and studying, they mainly used the faculty library for its convenient location and availability of resources required, and that they needed

to make use of the library services more than once a week for research or study on a special subject. The majority of the users knew how to use the library through advices from the librarian or library clerks or by own experience. Their purpose of library utilization were to take advantage of library resources, circulation service, and photocopying services or reserved books.

On utilization of library resources, faculty members and graduate students normally used English language books, while undergraduate students used Thai ones. The problems of which was the inadequate number of textbooks, both English and Thai, available for their research. Some periodicals required were not available in the library, while those which were available did not contain all volumes in chronological order. Due to constraint in space, periodicals of current volumes were kept or displayed separately from old ones. Users had to waste time locating them.

On library services, faculty members expressed high demand for circulation service, photocopying services, acquisition for manual and solution and providing of guides to foreign journals. Graduate students had needs for circulation services, photocopying services, reserved books and book reservation services. Undergraduate students' main needs were for circulation service and reserved books.

On library procedures and regulations, most of the users find them appropriate. The improvement which should be made are increases in the number of library staff and in the library space, as well as better lighting.

**RECOMMENDATIONS:**

The library of the Faculty of Commerce and Accountancy, Thammasat University, should propose to faculty authorities to find ways and means of securing financial support from the Academic Services to Community Project of the Faculty or external financial sources in order to acquire and provide more resources in terms of subject matters and quantity to meet users' requirements. The storage of certain resources such as, periodicals or journals should be done on to microfilm in order to save library space. The library should also provide the abstracting service and selective dissemination of information. These improvements should assist the library to attain its professional status of being an academic centre of the Faculty of Commerce and Accountancy, Thammasat University.



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย





กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ศจี จันทร์วิมล อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาของเรื่องตลอดจนสำนวนภาษาตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสำเร็จ และได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์สุนทรี หังสสุต ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันิตา สุรวดี และผู้ช่วยศาสตราจารย์บัวรัตน์ ศรีนิล

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์และนักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม อันเป็นเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้ หายที่สุดขอขอบคุณคุณอุษา ยูบุญยงค์ คุณปราณี จิเมฆ และเพื่อนบรรณารักษ์ที่มีส่วนร่วมสนับสนุนให้กำลังใจมาโดยตลอด

สมศรี กิรติวุฒิกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
รายการตารางประกอบ.....	
บทที่	
๑. บทนำ.....	๑
ความเป็นมาของปัญหา.....	๑
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๒
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๔
ขอบเขตของการวิจัย.....	๔
สมมติฐานของการวิจัย.....	๔
วิธีดำเนินการวิจัย.....	๑๐
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๑๒
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	๑๒
๒. ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีกับการบริการ.....	๑๔
วัตถุประสงค์และหน้าที่ของห้องสมุดเฉพาะ.....	๑๔
มาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัย เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบริการ.....	๑๗
บริการประเภทต่าง ๆ ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย.....	๑๘
บริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย.....	๒๔
ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	๒๖
๓. วิธีดำเนินการวิจัยและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๓๕
วิธีดำเนินการวิจัย.....	๓๕
กำหนดกลุ่มประชากรเพื่อการศึกษา.....	๓๕
กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	๓๖

	หน้า
การรวบรวมข้อมูล.....	๓๗
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๓๗
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๓๘
<b>๔. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....</b>	<b>๗๒</b>
สรุปผลการวิจัย.....	๗๒
อภิปรายผล.....	๘๒
ข้อเสนอแนะ.....	๘๑
บรรณานุกรม.....	๘๕
ภาคผนวก.....	๑๐๑
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ เรื่องความต้องการด้านบริการ ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๑๐๒	
แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา เรื่องความต้องการด้านบริการ ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๑๑๖	
ภาคผนวก ข. โครงการพัฒนาห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ปีงบประมาณ ๒๕๓๐ - ๒๕๓๔)....	๑๓๐
ภาคผนวก ค. แผนพัฒนาการศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ระยะที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๔).....	๑๓๘
ประวัติผู้วิจัย.....	๑๔๖

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	จำแนกผู้ใช้ห้องสมุดตามเพศ.....	๔๐
๒	จำแนกอาจารย์ตามวุฒิการศึกษา.....	๔๑
๓	จำแนกอาจารย์ตามตำแหน่งทางวิชาการ.....	๔๑
๔	อัตราความถี่ในการใช้ห้องสมุด.....	๔๒
๕	ห้องสมุดที่ผู้ใช้เข้าใช้เป็นประจำ.....	๔๓
๖	เวลาที่ผู้ใช้เข้าใช้ห้องสมุด.....	๔๔
๗	การรู้จักวิธีใช้ห้องสมุดของผู้ใช้.....	๔๕
๘	วิธีที่ผู้ใช้รู้จักการใช้ห้องสมุด.....	๔๖
๙	วิธีค้นเรื่องที่ต้องการจากห้องสมุด.....	๔๗
๑๐	จุดมุ่งหมายที่ผู้ใช้เข้าใช้ห้องสมุด.....	๔๘
๑๑	สิ่งพิมพ์ในห้องสมุดที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ใช้นาน.....	๔๘
๑๒	ภาษาของสิ่งพิมพ์ที่ใช้นาน.....	๕๐
๑๓	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความเห็นของผู้ใช้ เรื่องความต้องการในบริการของห้องสมุด	๕๑
๑๔	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความเห็น เรื่องความต้องการวัสดุสิ่งพิมพ์ คู่มือช่วยค้นที่มีใน ห้องสมุด.....	๕๓
๑๕	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความเห็น เรื่องความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการเพิ่มขึ้น...	๕๕
๑๖	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบของปัญหาในด้านการใช้หนังสือตำรา เรียบและหนังสือ ทั่วไป.....	๕๖
๑๗	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบของปัญหาในด้านการใช้หนังสืออ้างอิง.....	๕๘
๑๘	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ ของปัญหาในด้านการใช้วารสาร.....	๕๘
๑๙	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบของปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์.....	๖๐
๒๐	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบของปัญหาการใช้เอกสารอื่นๆ กฤตภาคและสิ่งพิมพ์พิเศษ	๖๑

ตารางที่

หน้า

๒๑	คำเจ็ลยน้ำหนกคำคอบของนญหาในการใช้บรการของห้องสมุด.....	๖๒
๒๒	คำเจ็ลยน้ำหนกความเห็น เรืองบรการของห้องสมุด.....	๖๔
๒๓	คำเจ็ลยน้ำหนกความเห็นด้านหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ.....	๖๖
๒๔	คำเจ็ลยน้ำหนกความเห็นในค่านระเบียบข้อบงคัขของห้องสมุด.....	๖๗
๒๕	คำเจ็ลยน้ำหนกความเห็นในค่านบุคคลากร.....	๖๘
๒๖	คำเจ็ลยน้ำหนกความเห็นด้านอาคารสถานที่.....	๖๘



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย